

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 92/2011-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. marca 2011 predbežne prerokoval sťažnosť poslancov Miestneho zastupiteľstva mestskej časti K., K.: Ing. L. B., F. H., Ľ. K., Ing. M. Č., D. D., K. M., Mgr. Š. R., Ing. P. D., MUDr. I. J., Ing. O. K., Dr. R. M., MUDr. M. B. a Ing. F. L., zastúpených advokátom JUDr. JCLic. T. M., PhD., K., vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2 a čl. 67 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a porušenia základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 41 C 75/2010 zo 17. septembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Miestneho zastupiteľstva mestskej časti K. o d m i e t a ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. decembra 2010 doručená sťažnosť poslancov Miestneho zastupiteľstva mestskej časti K., K.: Ing. L. B., F. H., Ľ. K., Ing. M. Č., D. D., K. M., Mgr. Š. R., Ing. P. D., MUDr. I. J., Ing. O. K., Dr. R. M., MUDr. M. B. a Ing. F. L. (ďalej len „sťažovatelia“) označená ako „*Ústavná sťažnosť*“

podľa čl. 127a ods. 1 Ústavy, proti neústavnému a nezákonnému rozhodnutiu a zásahu do vecí orgánov územnej samosprávy“, ktorou namietali porušenie čl. 2 ods. 2 a čl. 67 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a porušenie základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 1 ústavy rozsudkom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 41 C 75/2010 zo 17. septembra 2010.

Z obsahu sťažnosti, ktorá bola sťažovateľmi doplnená podaniami doručenými ústavnému súdu 27. decembra 2010 a 30. decembra 2010, a z ich príloh vyplýva, že Miestne zastupiteľstvo mestskej časti K. (ďalej aj „miestne zastupiteľstvo“) na svojom rokovaní 22. apríla 2010 prijalo uznesenie sp. zn. 313-22/04-2010, ktorým odvolalo hlavnú kontrolórku Ing. Ľ. F. (ďalej len „kontrolórka“). Kontrolórka 13. mája 2010 podala okresnému súdu žalobu proti mestskej časti K. (ďalej len „mestská časť“) o neplatnosť odvolania z funkcie miestneho kontrolóra a neplatnosť výpovede. Okresný súd o žalobe rozhodol napadnutým rozsudkom sp. zn. 41 C 75/2010 zo 17. septembra 2010, v ktorom „určil“, že odvolanie kontrolórky z funkcie je neplatné. Návrh kontrolórky v časti určenia neplatnosti výpovede okresný súd vylúčil na samostatné konanie. Zároveň okresný súd uložil mestskej časti nahradiť kontrolórke trovy konania.

Podľa sťažovateľov napadnutým rozsudkom okresného súdu sp. zn. 41 C 75/2010 zo 17. septembra 2010 bol porušený čl. 2 ods. 2 ústavy a čl. 67 ods. 1 a 3 ústavy a ich základné právo zaručené v čl. 48 ods. 1 ústavy.

Sťažovatelia svoje tvrdenia odôvodnili takto:

„Právo odvolať hlavného kontrolóra v súlade s § 11 ods. 4, § 18 ods. 1 a § 18a ods. 9 zákona o obecnom zriadení je výsostným právom orgánu miestnej samosprávy a to miestneho zastupiteľstva...

... Uznesenie č. 313 – 22/04-2010 o odvolaní miestnej kontrolórky schválilo miestne zastupiteľstvo Mestskej časti K. nadpolovičnou väčšinou všetkých poslancov v súlade s §18a ods. 10 zákona o obecnom zriadení. Poslanci o prijatí uznesenia hlasovali tajným spôsobom...

Rešpektovanie princípu právneho štátu predpokladá, že všetky subjekty v štáte, t. j. orgány územnej samosprávy aj súdy sa budú správať zákonom predpokladaným spôsobom, resp. zosúladia svoje správanie s platným právnym poriadkom. Vzhľadom na túto skutočnosť priamo ústava v záujme ochrany princípu právneho štátu vo svojom čl. 67 ods. 3 (obdobne aj čl. 8 ods. 1 charty) dáva priestor na dozor štátu, resp. ingerenciu štátu do vecí územnej samosprávy, ktorý je však striktne obmedzený požiadavkou vykonania takeého zásahu iba spôsobom ustanoveným zákonom, t. j. vykonania zásahu do vecí územnej samosprávy len zákonne súladným spôsobom (IV. ÚS 156/2010, II. ÚS 119/2010, I. ÚS 107/2010)...

Zákon o obecnom zriadení v § 13 ods. 7 jednoznačne hovorí, rozhodnutie miestneho zastupiteľstva o odvolaní hlavného kontrolóra je uznesením. Teda uznesenie miestneho zastupiteľstva Mestskej časti K. č. 313 – 22/04-2010 zo dňa 22. 4. 2010 je rozhodnutím orgánu územnej samosprávy vo veciach územnej samosprávy v súlade so zákonom. V súlade s čl. 67 ods. 3 ústavy aj toto Uznesenie Miestneho zastupiteľstva Mestskej časti K. č. 313 – 22/04-2010 zo dňa 22. 4. 2010 bolo preskúmateľné súdom, ale len zákonom stanoveným spôsobom. Zákonodarca pre tento prípad stanovil osobitný druh konania, ktorý je upravený v § 250zf OSP...

Sťažovateľ je presvedčený, že rozsudok Okresného súdu Košice II, č. k.: 41 C 75/2010 zo dňa 17. 9. 2010 je v rozpore so zákonom z dôvodu prekročenia právomoci Okresného súdu Košice II. Nakoľko Okresný súd Košice II. v rozpore s ústavou a so zákonom preskúmaval uznesenie orgánu územnej samosprávy a to Miestneho zastupiteľstva Mestskej časti K., nezákonne zasiahol do pôsobnosti orgánu územnej samosprávy.

Mestské zastupiteľstvo nerozhodovalo o výpovedi z pracovného pomeru, ale o odvolaní hlavného kontrolóra. Teda v žiadnom prípade nebola tu daná príslušnosť civilného súdu v občianskoprávných veciach.

Okresný súd Košice II. v konaní č.: 41 C 75/2010 mal konanie o žalobe odmietnuť, pre vecnú nepríslušnosť.“

Vychádzajúc z uvedeného sťažovateľa žiadali, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo Miestneho zastupiteľstva – Mestskej časti K. zaručené v čl. 2 ods. 2, čl. 48 ods. 1 a čl. 67 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky Rozsudkom Okresného súdu Košice II č. k. 41 C 75/2010 zo 17. septembra 2010 porušené bolo.

2. Rozsudok Okresného súdu Košice II č. k. 41 C 75/2010 zo 17. septembra 2010 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Miestnemu zastupiteľstvu – Mestskej časti K. priznáva úhradu trov právneho zastúpenia v sume ktorá bude písomne vyčíslená v písomnom vyhotovení nálezu, ktorú je Okresný súd Košice II povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. JCLic. T. M. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Sťažovatelia podaním, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 27. decembra 2010, doplnili pôvodnú sťažnosť o požiadavku, aby ústavný súd „vydal uznesenie o predbežnom opatrení, a to pozastavení vykonateľnosti Rozsudku Okresného súdu Košice II č. k.: 41 C 75/2010 zo dňa 17. 9. 2010“.

Podaním doručeným ústavnému súdu 30. decembra 2010 sťažovatelia doplnili sťažnosť o „listinné dôkazy“.

Dňa 28. januára 2011 bolo ústavnému súdu doručené podanie kontrolórky označené ako „Žiadosť o pristúpenie ako vedľajší účastník konania a žiadosť o verejné, ústne pojednávanie“, ktorom uviedla: „Z externých informácií viem, že dňa 17. 10. 2010 Miestne zastupiteľstvo Mestskej časti K. podalo sťažnosť namierenú proti rozsudku Okresného súdu Košice II, ktorý rozhodoval o neplatnosti odvolania E. F. (mňa) z funkcie. Podľa sťažovateľa tým okresný súd zasiahol do pôsobnosti miestneho zastupiteľstva...“

Rozsudok Okresného súdu Košice II č. k. 41 C/75/2010-131 sa týkal mojej osoby, ktorým súd rozhodol v môj prospech.

Chcela by som Ústavnému súdu vysvetliť moje podozrenia z nezákonnosti podania na Ústavný súd SR a byť k dispozícii pre doplnenie bližších súvislostí, preto žiadam o pristúpenie.

Ústavný súd chcem tiež požiadať o ústne, verejné pojednávanie tohto sporu.“

Ďalším podaním doručeným ústavnému súdu 1. februára 2011 označeným ako „Vyjadrenie“ kontrolórka upresnila, že „v zmysle judikatúry ústavného súdu treba ma považovať za dotknutú osobu, keďže požadovaným nálezom by mohlo dôjsť k zásahu do mojich práv vyplývajúcich z právoplatného rozsudku Okresného súdu Košice II. č. k. 41 C 75/2010-131 zo 17. 9. 2010. Mój právny status teda nie je vedľajším účasťstvom v konaní, keďže takýto status v konaní podľa čl. 127a Ústavy nie je vôbec možný.

Žiadam týmto, aby v rámci predbežného prerokovania sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zák. č. 38/1993 Z. z. bola sťažnosť sťažovateľa odmietnutá ako podanie zjavne neoprávnenej osoby...

Sťažnosť podalo Miestne zastupiteľstvo Mestskej časti K., ktoré nemá právnu subjektivitu. Napriek tomu nespochybňujem, že vzhľadom na úpravu čl. 127a Ústavy a príslušnú rozhodovaciu prax ústavného súdu v tomto smere v danom type konania môže ako sťažovateľ vystupovať aj orgán bez právnej subjektivity.

Sťažovateľ je kolektívny orgán, ktorý prejavuje navonok vôľu väčšinovým hlasovaním podľa predpísaných procedurálnych pravidiel platných pre jeho zasadnutia a rokovania.

Týmto zodpovedne vyhlasujem, že neexistuje uznesenie Miestneho zastupiteľstva Mestskej časti K., ktorým by bol tento orgán prejavil vôľu podať ústavnému súdu sťažnosť podľa čl. 127a Ústavy v danej veci.

Predpokladám, že sťažnosť podpísal advokát JUDr. T. M. ako právny zástupca sťažovateľa. V tejto súvislosti je zaujímavé, kto resp. ktoré osoby podpísali plnomocenstvo označenému advokátovi. Podľa mojich informácií rozhodnutie podať sťažnosť je rozhodnutím niekoľkých poslancov. Títo pravdepodobne mohli aj plnomocenstvo pre advokáta podpísať. V žiadnom prípade však neprebehlo riadne hlasovanie o tejto otázke na niektorom zasadnutí zastupiteľstva.

Podanie urobené v mene kolektívneho orgánu niektorými jeho členmi, ktorému nepredchádzal predpísaný procedurálny postup, treba považovať za podanie niekoho zjavne neoprávneného.“.

II.

Podľa čl. 127a ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach orgánov územnej samosprávy proti neústavnému alebo nezákonnému rozhodnutiu alebo inému neústavnému alebo nezákonnému zásahu do vecí územnej samosprávy, ak o jej ochrane nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127a ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti orgánu územnej samosprávy, vysloví, v čom spočíva neústavné alebo nezákonné rozhodnutie alebo neústavný alebo nezákonný zásah do vecí územnej samosprávy, aký ústavný zákon alebo zákon bol porušený a akým rozhodnutím alebo zásahom toto porušenie nastalo. Ústavný súd napadnuté rozhodnutie zruší, alebo ak porušenie práva spočívalo v inom zásahu, než je rozhodnutie, zakáže pokračovať v porušovaní práva a prikáže, ak je to možné, aby sa obnovil stav pred porušením

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd považoval za potrebné sa v prvom rade vysporiadať s rozdielnym rozsahom namietaného porušenia označených ustanovení ústavy a Európskej charty miestnej samospráva v odôvodnení sťažnosti a v samotnom návrhu rozhodnutia (petite). Tvrdenia sťažovateľov, zastúpených kvalifikovaným právnym zástupcom, o porušení ďalších práv, ktoré neboli uvedené v petite sťažnosti, ústavný súd považoval iba za súčasť

ich argumentácie a vzhľadom na viazanosť ústavného súdu návrhom na rozhodnutie podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd ustálil predmet tohto konania tak, ako ho kvalifikovaný právny zástupca sťažovateľov uviedol v petite sťažnosti, teda tak ako to je uvedené v záhlaví tohto rozhodnutia.

Predmetom sťažnosti je preto namietané porušenie čl. 2 ods. 2 a čl. 67 ods. 1 a 3 ústavy a porušenie základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 1 ústavy, ku ktorým malo dôjsť rozsudkom okresného súdu sp. zn. 41 C 75/2010 zo 17. septembra 2010.

Podľa § 57 zákona o ústavnom súde sťažnosť môže podať orgán územnej samosprávy, ktorý tvrdí, že neústavným alebo nezákonným rozhodnutím, alebo iným neústavným alebo nezákonným zásahom sa zasiahlo do veci územnej samosprávy, ak o ochrane proti takým rozhodnutiam alebo zásahom nerozhoduje iný súd.

Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť sťažovateľov je podaná zjavne neoprávnenou osobou. Ústavný súd predovšetkým považuje za potrebné konštatovať, že aktívnu procesnú legitimáciu na konanie podľa čl. 127a ods. 1 ústavy a § 57 zákona o ústavnom súde má orgán územnej samosprávy, teda v súlade s čl. 69 ods. 1 ústavy obecné zastupiteľstvo alebo starosta obce (obdobne napr. I. ÚS 13/2010, III. ÚS 84/02). Sťažovateľom pre tento typ konania v predmetnej veci môže teda byť starosta mestskej časti, resp. miestne zastupiteľstvo. V texte sťažnosti je síce uvedené, že sťažnosť podáva miestne zastupiteľstvo, avšak z jej obsahu a ani z jej príloh nevyplýva, že by sťažnosť podaná ústavnému súdu bola skutočným podaním miestneho zastupiteľstva, resp. výsledkom jeho rozhodnutia podať túto sťažnosť. Je zrejmé, že sťažnosť podali jednotliví poslanci miestneho zastupiteľstva, ale bez preukázania, že ide o vôľu orgánu územnej samosprávy, t. j. miestneho zastupiteľstva. Uvedené potvrdzuje aj tá okolnosť, že plnú moc advokátovi JUDr. JCLic. T. M., PhD. (ďalej len „právny zástupca“), neudelilo miestne zastupiteľstvo, ale jeho poslanci. Plná moc na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom bola právnenému zástupcovi udelená 13 poslancami miestneho zastupiteľstva 15. decembra 2010.

Obecné zastupiteľstvo je podľa čl. 69 ods. 2 ústavy tvorené poslancami obecného zastupiteľstva. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že podľa § 12 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“) obecné zastupiteľstvo rokuje vždy v zbore. Spôsobilé rokovať a uznávať sa je vtedy, ak je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých poslancov. Na prijatie uznesenia obecného zastupiteľstva je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných poslancov; na prijatie nariadenia je potrebný súhlas trojpätinovej väčšiny prítomných poslancov.

Ústavný súd teda konštatuje, že v predmetnej sťažnosti je síce formálne ako sťažovateľ označené miestne zastupiteľstvo, avšak žiadne uznesenie alebo nariadenie miestneho zastupiteľstva, ktoré by splnomocňovalo právneho zástupcu na konanie v predmetnej veci, ústavnému súdu predložené nebolo. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd uvádza, že v tomto prípade za sťažovateľa nie je možné považovať orgán, ktorý je formálne označený v záhlaví, resp. texte sťažnosti (Miestne zastupiteľstvo mestskej časti K.), ale jednotlivých poslancov, ktorí 15. decembra 2010 podpísali právnomu zástupcovi plnú moc na zastupovanie v konaní. Ústavný súd už v tejto súvislosti uviedol, že aktívnu procesnú legitimáciu pre predmetné konanie podľa čl. 127a ods. 1 ústavy má orgán územnej samosprávy, teda obecné zastupiteľstvo alebo starosta obce, a nie jednotliví poslanci, ktorých konanie na tento účel nie je možné označiť za konanie orgánu územnej samosprávy (obdobne napr. I. ÚS 13/2010, III. ÚS 84/02).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd o sťažnosti sťažovateľov rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, že ju odmietol ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

Pretože sťažnosť sťažovateľov bola ako celok odmietnutá už pri jej predbežnom prerokovaní, bolo bez právneho dôvodu rozhodovať o ich návrhu na dočasné opatrenie, ktorým by ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku okresného súdu.

Žiadosťou odvolanej kontrolórky o prístupenie do konania ako vedľajšej účastníčky, ktorá bola doručená ústavnému súdu 28. januára 2011, sa ústavný súd nezaoberal, a to jednak s prihliadnutím na jej podanie doručené ústavnému súdu 1. februára 2011, v ktorom uviedla, že jej „*právny status teda nie je vedľajším účasťenstvom v konaní, keďže takýto status v konaní podľa čl. 127a Ústavy nie je vôbec možný*“, a jednak s prihliadnutím na samotný výsledok tohto konania.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. marca 2011